

Όχι στη μετάλλαξη του ΠΑΣΟΚ σε νέο κόμμα

Τα μέλη της «Αριστερής Πρωτοβουλίας» κατηγορούν την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ για προδοσία - Αδικαιολόγητος ο πλουτισμός ηγετικών στελεχών

Ρεπορτάζ: Β. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Η σημερινή ηγεσία του ΠΑΣΟΚ πρόδωσε τους οπαδούς του κόμματος. Εκφύλιξε την πολιτική και οδήγησε πολλά ηγετικά στελέχη σε πλουτισμό, φτάνοντας σε απίστευτα επίπεδα διαπλοκής και σκανδάλων.

Κατόπιν αυτών η λύση είναι μία. Εσωκομματικός αγώνας για την αλλαγή της σημερινής ηγεσίας».

Αυτό είναι το μήνυμα περίπου 300 στελεχών του ΠΑΣΟΚ (ανάμεσά τους οι υφύληγοι Π. Κρητικός, Γ. Βασιλακάκης, μέλη της Κεντρικής Επιτροπής και μέλη κοινοτικών οργανώσεων) απ' όλη την Ελλάδα που έστειλαν στον πρωθυπουργό Κ. Σημίτη και στην ηγετική ομάδα προχθές Σάββατο κατά τη διάρκεια δημόσιας σύσκεψης που πραγματοποιήσαν για να ανακινήσουν τη συγκρότη-

Το πάνελ της «Αριστερής Πρωτοβουλίας». Στο βήμα ο καινοπολιτικός Γ. Παπαδόπουλος. Διακρίνονται επίσης οι κ. Βασιλακάκης, Βασιλακάκης και Παναγιωτόπουλος

ση της κίνησής τους με την επωνυμία «Αριστερή Πρωτοβουλία».

Τα παραπάνω στελέχη του ΠΑΣΟΚ κατηγορούν τον πρωθυπουργό ότι ευαγγελίζεται τη μετάλλαξη του κόμματός τους σε ένα νέο κόμμα, με χαρακτηριστικά και φυσιογνωμία, που απέχουν από τις παρακαταθήκες του Α. Παπανδρέου και τις ιδρυ-

τικές διακηρύξεις του κόμματος.

Λήθωσαν όμως, ότι δεν θα το επιτρέψουν. Θ' αγωνιστούν εντός του ΠΑΣΟΚ κατά των σχεδίων των «εκατοχρονιστών» με το ρεύμα που δημιουργήσαν και το οποίο θα εκφράζει με θεσμικό τρόπο τις θέσεις του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το καταστατικό του κόμματος.

Η διακήρυξη θέσεων και αρχών -που δίνετο- της «Αριστερής Πρωτοβουλίας» έχει χαρακτηριστικά αυστηρής προειδοποίησης προς τον Κ. Σημίτη. Απευθύνεται, όμως, και προς στελέχη της εσωκομματικής αντιπολίτευσης, τα οποία κατηγορούν για «συμβιβασμό με την ηγετική ομάδα» αφού διαμνύουν ότι: Το ΠΑΣΟΚ δεν είναι ιδιοκτησία κληνός. Ούτε φέουδο κόποιος ομάδας.

Τα παραπάνω στελέχη εκφράζουν την αγωνία τους για την πορεία του κόμματος, διαπιστώνοντας ότι η ήττα στις εθνικές εκλογές είναι αναπόφευκτη και κατηγορούν την ηγετική ομάδα ότι «εξαντλείται στην επιπόνη επικοινωνικών τεχνασμάτων για να διατηρηθεί στην εξουσία».

Στα τεχνάσματα αυτά εντάσσονται και τις πρόσφατες δηλώσεις Κοσμιδή, όπως τονίστηκε από τους ομι-

λητές που μεταξύ άλλων είπαν:

«Σηκώνουν σύννεφα σκόνης για να κουκουλώσουν την πραγματικότητα, οι της ηγετικής ομάδας». Και διατύπωσαν δημόσια «κατηγορώ» κατά της ηγεσίας του κόμματός τους, η οποία, ξεπέρασε τη ρητορική της αξιωματικής αντιπολίτευσης και των άλλων κομμάτων μιλώντας για:

● Βαθύτατο πολιτικό οργανωτικό και ηθικό εκφυλισμό του ΠΑΣΟΚ.

● Πλήρη ταύτιση με τα ντόπια και ξένο κεφάλαιο όπως και με κάθε μηχανισμό εξουσίας.

● Για προδοσία, με ένα άδικο και εκμεταλλευτικό σύστημα, του ελληνικού λαού που απογοήτευσε κι ανέγκασε ν' αποχωρήσουν απηδασμένοι πολλοί οπαδοί του ΠΑΣΟΚ. Και: ● Εκφυλισμό της πολιτικής με πολλά φαινόμενα και απίστευτα επίπεδα διαπλοκής και σκανδάλων που οδήγησε ηγετικά στελέχη σε πλουτισμό.

Μιαζύγιο από την ηθική πήρε το κόμμα μας

Εχουμε χάσει την επαφή με την κοινωνία - Ξαναζεσταμένο φαγητό οι προτάσεις Κοσμιδή

Για το πνεύμα της σύσκεψης της Αριστερής Πρωτοβουλίας, για την ηθική των πολιτικών και της πολιτικής και για τις προτάσεις του γραμματέα του υπουργικού Συμβουλίου, **Σωκράτη Κοσμιδή**, μίλησαν στην «Α» στελέχη των κοινοτικών οργανώσεων του ΠΑΣΟΚ. Η Μαρία Φραγκιαδάκη (μέλος της Κ.Ε. και του Δ.Σ. της ΓΣΕΕ) τόνισε ότι τα μηνύματα της σύσκεψης είναι δύο:

«Ένα στην ηγετική ομάδα του ΠΑΣΟΚ ότι αυτή η πολιτική είναι καταστροφική. Επιδίδεται αλλαγή πολιτικής, για τη στέρηση των εργαζομένων. Και ένα σε όσους πίστεψαν στις ιδέες του ΠΑΣΟΚ, αλλά και στους νέους, ότι είναι ανάγκη να συμμετέχουν ενεργά στα κοινωνικά κινήματα».

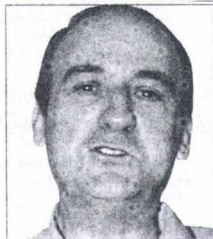
Για το θέμα της ηθικής η Μ. Φραγκιαδάκη τονίζει: «Δυστυχώς, σήμερα, υπάρχει κρίση πολιτικής, αφού άλλοι εξαγγέλλουν τα πολιτικά κόμματα και άλλα πράττουν. Αυτή η κρίση πολιτικής είναι ταυτόχρονα και κρίση ηθικής, ενισχύεται, δε, όταν οι πολιτικοί χρησιμοποιούν τους θεσμούς για ιδιοτελείς σκοπούς, και γίνεται επίκαιρο το ερώτημα "ποιοι κυβερνούν αυτό τον τόπο"; Αυτοί που ψηφίζει ο ελληνικός λαός ή τα συμφέροντα που βρίσκονται πίσω τους και περιμένουν την εξοργισμένη αντίδρασή τους, ανεξαρτήτως κομμάτων».

«Είναι θλιβερό να εγκαλείται το ΠΑΣΟΚ και τα στελέχη του σε θέματα ηθικής», τονίζει ο Στ. Γρηγοριάδης.

Επίκαιρο το ερώτημα «ποιοι κυβερνούν αυτό τον τόπο», λέει για τα διαπλεκόμενα η Μ. Φραγκιαδάκη.

«Συνειδητή επιλογή της ηγεσίας η διάλυση της οργανωμένης κομματικής βάσης», λέει ο Γ. Καλούδης.

Στις δηλώσεις της η Δήμητρα Βασιλειάδου (από την Οργάνωση Α' Αθηνών) υπογράμμισε:

«Δυστυχώς, το ΠΑΣΟΚ δίνει την εντύπωση ότι έχει χάσει την επαφή του με το λαό, με την κοινωνία, όχι μόνο στο επίπεδο της πολιτικής, αλλά και ο' αυτό της ηθικής».

Δεν θέλω να πιστέψω ότι το κλίμα των τελευταίων ημερών ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Τα ζητήματα, όμως, είναι πολύ σοβαρά και δεν μπορούν ν' αντιμετωπίζονται με αναβολές. Ο χρόνος που χάνει το ΠΑΣΟΚ μετριέται σε οξείπωση».

Οι προτάσεις Κοσμιδή είναι ξαναζεσταμένο φαγητό. Όταν δεν μπορούμε να δώσουμε απαντήσεις στα προβλήματα πετάμε στην πολιτική "πίτσα" προτάσεις για τη διαδίκασια.

Το πρόβλημα, όμως, είναι το περιεχόμενο. Και το ΠΑΣΟΚ έχει εστρατιάσει από αυτό που είχε υποσχεθεί».

Ο Γιώργος Καλούδης (μέλος περιφερειακής επιτροπής ΠΑΣΟΚ Ιονίων Νήσων) δήλωσε:

«Πολιτική χωρίς ηθική δεν υπάρχει στη Δημοκρατία. Η πολιτική στη Δημοκρατία προ-

ϋποθέτει αυτονομία και απεξάρτηση από το πολιτικό χρήμα. Προϋποθέτει διαφανείς σχέσεις.

Πρέπει να γίνονται έλεγχοι παντού και κατά την προεκλογική περίοδο και σε όσους άσκησαν και ασκούν εξουσία και σε όλους όσους διαχειρίζονται δημόσια χρήμα.

Η πολιτική έχει χάσει την τιμή της και πρέπει να εξαγνιστεί.

Η έκφραση του ρεύματος της Αριστερής Πρωτοβουλίας ήταν κάτι που περίμενε ο κόσμος του ΠΑΣΟΚ, γιατί η αποσύνθεσή και η διάλυση της οργανωμένης κομματικής βάσης αποτελεί συνειδητή επιλογή των ηγετικών κλιμακίων, για να ασκούν ανεξάντλητα προσωπικές πελατειακές σχέσεις εξάρτησης και υποταγής. Και για να δημιουργούνται προσωποπαγή στεγανά κλειστά κυκλώματα εξουσίας ενισχυόμενα από εκφυλιστικό φαινόμενο κρατισμού».

Ο Σταύρος Γρηγοριάδης (από τη Νομαρχιακή Επιτροπή Πέλλας), επισήμανε ότι «το ζήτημα της ηθικής στην πολιτική δεν μπορεί να εξαντλείται στην περιπτώσιολογία και στις σκοπιμότητες της επικαιρότητας γιατί πολιτική χωρίς ηθική, χωρίς σταθερές αξίες και αρχές δεν μπορεί να υπάρξει. Είναι θλιβερό, πάντως, να εγκαλείται το ΠΑΣΟΚ και τα στελέχη του σε θέματα ηθικής».

Κατάργηση του υπουργείου Μακεδονίας ζήτησε ο Πάγκαλος

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ο πρώην υπουργός Θόδωρος Πάγκαλος επανέκαμψε με συνέντευξή του στον «Κυριακάτικο Αγγελιοφόρο». Πρότεινε την κατάργηση των υπουργείων Εμπορικής Ναυτιλίας, Μακεδονίας-Θράκης και Αιγαίου, καθώς και την ενσωμάτωση των υπουργείων Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης στο υπουργείο Παιδείας και Εσωτερικών αντίστοιχα.

Παράλληλα, πρότεινε ο συνολικός αριθμός των υπουργείων να μην ξεπερνά τα 15, να εκλεγούν οι 100 βουλευτές μέσα από λίστα και οπλή αναλογική και οι

υπόλοιποι 200 μέσα από εκλογική διαδικασία δύο γύρων, που να αφορά σε 200 μονοεδρικές περιφέρειες. Ο πρώην υπουργός, στην ίδια συνέντευξη, τάσσεται υπέρ της συγχώνευσης ορισμένων νομαρχιών και υπέρ της κατάργησης της κυβερνητικής επιτροπής.

Δεν είναι ο μόνος

Ερωτώμενος για τις προτάσεις του γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου, **Σωκράτη Κοσμίδη**, απάντησε ότι δεν είναι ο μόνος που μίλησε για τέτοια ζητήματα

καθώς και ο ίδιος είχε ανοίξει μια τέτοια συζήτηση πριν από 5 χρόνια, χωρίς τότε να ληφθεί το μήνυμα από κανέναν.

Ερωτώμενος για τα δημοσιεύματα και τις καταγγελίες, σύμφωνα με τα οποία εμπλέκονται στελέχη του ΠΑΣΟΚ σε σκάνδαλα, παραδέχτηκε ότι υπάρχει πολιτικό θέμα.

«Εγώ θεωρώ ότι αυτά τα θέματα είναι σωστό να τα λύσει η δικαιοσύνη και επ' αυτού δεν θέλω να κάνω καμία κριτική. Πέραν τούτου, υπάρχει ένα θέμα πολιτικής αισθητικής. Εχω κατά καιρούς καταγγείλει ότι ορισμένα στελέ-

χη του κόμματός μας συμπεριφέρονται με τρόπο που δεν είναι συνήθης για στελέχη ενός σοσιαλιστικού κόμματος», τόνισε στον «Κυριακάτικο Αγγελιοφόρο» ο κ. Πάγκαλος. Ο πρώην υπουργός, ωστόσο, άφησε σαφείς αιχμές κατά ορισμένων «συντρόφων» του, σημειώνοντας πως θεωρεί ότι «η ενασχόληση με το κρίμα για κεντρικά στελέχη ενός αριστερού προοδευτικού κόμματος δεν είναι σύμφωνη με την αντίληψη που έχει ο ίδιος, τουλάχιστον, για το συγκεκριμένο χώρο».

Για το εάν επιμένει στην άποψή του ότι χρειάζεται ένα θαύμα

για να ξανακερδίσει το ΠΑΣΟΚ τις εκλογές, απάντησε: «Αυτό λένε οι δημοσκοπήσεις. Και είναι ιστορικά οι δημοσκοπήσεις εδώ και τρία χρόνια. Αυτό πρέπει να μας κάνει να αισθανθούμε την ανάγκη ενός συναγερμού».

Αναφερόμενος στους συμβούλους του πρωθυπουργού, είπε ότι ορισμένοι από αυτούς έκαναν συγκεκριμένα πράγματα τα οποία τον ενόχλησαν.

Και επισήμανε ότι είχε γίνει έξω φρενών με τον Γ. Πανταγιά, όταν είχε ο τελευταίος δηλώσει την υποστήριξή του στη λύση συνομοσπονδίας στην Κύπρο.

Πρόταση Ρέππα για συνέδριο επανίδρυσης

Μιλά για νέα αρχή της δημοκρατικής παράταξης - Δεν θα αρκестεί σε μέτρα για τη διαφάνεια ο Σημίτης λέει ο Σκανδαλίδης

Ρεπορτάζ: **ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Τη μετεξέλιξη του ΠΑΣΟΚ σε νέο κόμμα μέσα από ένα ανοικτό δημοκρατικό συνέδριο προτείνουν πλέον ανοικτά, κορυφωσία στελέχη του εκουγχρονιστικού ρεύματος.

Ο υπουργός Εργασίας Δημ. Ρέππας με συνέντευξή του προχθές στην «Ημερησία» και ο υπουργός Εσωτερικών Κ. Σκανδαλίδης χθες στο «Εθνος της Κυριακής» εμφάνισαν τον Κ. Σημίτη ως «ανηπουχύντο» και «προβληματιζόμενο», λίγους μήνες πριν από τις εκλογές, για αλλαγές στο ΠΑΣΟΚ και «τομές» σε πολιτικό επίπεδο. Θέματα που είναι προφανές ότι έχουν να κάνουν με την πολιτική επιβίωση του Κ. Σημίτη και τη διάσωση του κόμματός του στη λογική μιας μετεξέλιξης.

Νέα αρχή

«Ηρθε η ώρα για μια νέα αρχή. Χρειάζονται ταμές, συνείδηση και συνεργασία» αναφέρει ο Δημ. Ρέππας, αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο για ένα συνέδριο ανασύνθεσης του ΠΑΣΟΚ, πριν από τις εκλογές.

Ο υπουργός Εργασίας συνδέει, μεταξύ άλλων, τη «νέα αρχή» του κυβερνώντος κόμματος με «νέα αρχή στην ελληνική κοινωνία», υποσχόμενος «σύγχρονους δρόμους» και τη «δημιουργία» ενός κοινού φάρμακου με τα κόμματα της Αριστεράς.

Ως δέλεαρ εμφανίζει πρωτοβουλίες για

Ο Δημήτρης Ρέππας μίλησε για νέα αρχή και ταμές αφήνοντας ανοικτό το ενδεχόμενο για ένα συνέδριο ανασύνθεσης του ΠΑΣΟΚ.

αλλαγές στον εκλογικό νόμο και τη συζήτηση για εκουγχρονισμό των θεσμών».

Ο υπουργός Εσωτερικών, από την πλευρά του, ως αρμοδιότερος προβάλλει ως πρώτο θέμα το νέο εκλογικό νόμο κι ερμη-

νεύοντας τον κ. Σημίτη μάς πληροφορεί ότι αφού «έχει το... μαχαίρι και το πεπόνι δεν θα αρκестεί στον ανασχηματισμό». Αλλά θα εξαγγείλει «πακέτο μέτρων για διαφάνεια, αυτοδιόκιση (μιλάει και για σπάσιμο των περιφερειών)», για να μας διαβεβαιώσει ότι «υπάρχουν έτοιμες προτάσεις».

Το γερμανικό μοντέλο

Ο Κ. Σκανδαλίδης θεωρεί, μάλιστα, ως «ουσία» του θέματος της προτάσεως του πρωθυπουργού, τις οποίες προανήγγειλε ο Σωκρ. Κοσμίδης, «για εκουγχρονισμό του πολιτικού συστήματος».

«Ο πρωθυπουργός είναι μάχιμος και χωρίς... τάσεις φυγής», καταλήγει ο υπουργός Εσωτερικών.

Σταυς... προβληματισμούς της ηγεσίας του ΠΑΣΟΚ αναφέρθηκε χθες και ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, Γιάννος Παπαντωνίου, μιλώντας στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία», προτείνοντας «παραλλαγή του γερμανικού εκλογικού μοντέλου», δηλαδή «τον περιορισμό των πολυεδρικών περιφερειών και την εκλογή πολλών βουλευτών επικρατείας από λίστα», όπως εξηγή.

Σε ό,τι αφορά, όμως, τη μετάλλαξη του ΠΑΣΟΚ και στα περί νέου κόμματος, νέου τίτλου και νέων συμβόλων, διαφωνεί τονίζοντας: «Δεν είμαι θετικός. Αυτό που έχει σημασία είναι η αλλαγή του περιεχομένου του κόμματος και όχι η αλλαγή του κελύφους».

«Μην τα περιμένουμε όλα έτοιμα»

Τόνισε ο Κ. Στεφανόπουλος από το Βέρμιο

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

«Κάθε Έλληνας βαρύνεται με την ευθύνη να κάνει και ο ίδιος κάτι για τον τόπο του και δεν πρέπει να περιμένει τα πάντα από τους άλλους». Η συγκεκριμένη επισήμανση ανήκει στον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κωστή Στεφανόπουλο, που έδωσε χθες το «παρών» στις εκπληρώσεις μνήμης των 319 κατοίκων του χωριού Πύργου Εορδαίας του νομού Κοζάνης οι οποίοι εξοντώθηκαν από τα ναζιστικά στρατεύματα κατοχής.

Κατά τη διάρκεια δεξίωσης, που παρέθεσε προς τιμήν του Προέδρου ο δήμαρχος Βερμίου Σοφοκλής Σιδηρόπουλος, ο κ. Στεφανόπουλος στην αντιφώνησή του έκανε εκτενής αναφορά στην προσφορά της Ελλάδας στον ευρωπαϊκό πολιτισμό, αλλά έθεσε και το ερώτημα τι πρέπει να κάνουμε όλοι μας για να βοηθήσουμε τον τόπο μας.

Εμμέσως πλην σαφώς ο κ. Στεφανόπουλος εξέφρασε την ανησυχία του για τη θέση που κατέχει μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση η χώρα μας. «Πρέπει να τα περιμένουμε όλα από τους άλλους; Δεν βαρύνεται ο καθένας μας από ευθύνες», αναρωτήθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Τόνισε, μάλιστα, ότι «ο κάθε Έλληνας, η κάθε Ελληνίδα έχουμε υποχρέωση να βάλουμε εκ μέρους μας ο καθένας το δικό του λιθαράκι για να βοηθήσουμε, έχουμε υποχρέωση να συμμετάσχουμε στη γενικότερη προσπάθεια επίτευξης των στόχων μας».

Με αφορμή τη χθεσινή επέτειο της συμπλήρωσης 59 χρόνων από την εξόντωση των 319 κατοίκων του χωριού, ο κ. Στεφανόπουλος εξέφρασε τη λύπη του γιατί, όπως είπε, δεν διδασκούνται στα σχολεία όλες οι μεγάλες θυσίες του ελληνικού λαού.

Γράφει ο
ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΟΤΤΑΚΗΣ

Λάθος αριστεροί, λάθος δεξιοί

Οι τελευταίες περιόδους Καραμανλή σε Κεφαλονιά-Αν Στράτη, η αναφορά του στους ιστορικούς αγώνες της Αριστεράς και το τηλεφώνημα στον Χαρίλαο Φλωράκη δείχνουν τρία πράγματα:

Πρώτον, ότι η Ν.Δ. δεν χρειάζεται ενδιάμεσους όταν θέλει να απευθύνεται σε αυτόν τον πολιτικό χώρο με τον οποίο βρέθηκε απέναντι πριν εξήντα χρόνια. Οι καθορές σχέσεις είναι πραγματικές, από τους πρόθυμους μεσαζόντες με την ανύπνο αριστερή προίκα.

Δεύτερον, ότι ο Καραμανλής, με τη μετάβασή του σε τόπου εξορίας, κάνει μια ασιγή αυτοκριτική για τις διώξεις στελεχών της Αριστεράς σε περιόδους δικυβέρνησης της Δεξιάς, στο παρελθόν.

Τρίτον, επιδιώκει από τώρα να δημιουργήσει συνθήκες εμπιστοσύνης, με αυτό το κομμάτι του ελληνικού λαού, τμήμα του οποίου κατατράχεται από φοβικό σύνδρομο «πληνάρωσης της Δεξιάς». Έχει «μαλλιάσει» η γλώσσα του προέδρου της Ν.Δ. να επαναλαμβάνει τη λέξη «εμπιστοσύνη» στις περιόδους του. Ο κόσμος της Αριστεράς, η εκλογική της βάση, έχει απαυδήσει με το ΠΑΣΟΚ. Πολλοί λένε ότι το «αικλόνονται». Κλειδί για τη δικυβέρνηση Καραμανλή είναι η εμπέδωση κλίματος ασφάλειας σε μεγάλα τμήματα πληθυσμού, που δεν θα ψηφίσουν Ν.Δ. Μπορεί για ένα κομμάτι ψηφοφόρων της Ν.Δ. ειδικά της γενιάς που έχει βιώματα από τον εμφύλιο, αυτό το άνοιγμα να μην είναι ευχάριστο, όμως για τους αξιωματικούς κώδικες μιας ολόκληρης γενιάς που σάπισε στις φυλακές για μια ιδέα, το σοσιαλισμό – έστω αυτή τη λάθος ιδέα – αυτό θεωρείται μείζον. Και ειδικώς όταν η πρωτοβουλία αυτή αναλαμβάνεται από έναν γνήτη με τη φέρση του ονόματος που φέρει και την πολιτική κληρονομιά που κουβαλάει. Η ζωή κάνει κύκλους.

Το ελκρινές αυτό άνοιγμα, το οποίο ο Καραμανλής για να το υπηρετήσει ανέλαβε μέχρι και το κόστος μιας τακτικής ήτας στην υπερναρχία, ολοκληρώνει το λειψό βήμα του '89, την ιστορική συγκυβέρνηση που τόσο αυτοφανήθηκε εξαιτίας του πολιτικού κλίματος της εποχής.

Οσοι κλιβιάλλουν για τον αρβάντη του ανοίγματος αρρίζουν μια ματιά στην Ισπανία που έχει παράμοιο – ταρκαώδη – πολιτική ιστορία με τη δική μας. Κι εκείνη έζησε το δικό της εμφύλιο.

Η ισπανική κεντροδεξιά του Αθνήν κυριάρχησε και κυριάρχει γιατί ο Χοσέ Μαρία έκανε υπερβόσεις και έριξε διαχωριστικές γραμμές.

Τώρα που είμαστε έτοιμοι να γιορτάσουμε τριάντα χρόνια κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, ο φιλελεύθερος λόγος πρέπει να γίνει πιο ταλμυρός. Υπό την προϋπόθεση ότι θα τον υπηρετήσουν με ελκρινεία όλα τα στελέχη όμως. Η υπόθεση της υπερναρχίας μάς έδειξε επίσης ότι ο κόσμος της Αριστεράς δεν θέλγεται με φτηνά σκιάχτρα και ξεπερασμένους ενδιάμεσους. Υπηρετείται με απειθείας ανοικτή γραμμή του γνήτη με τους πολίτες. Αυτό ως γνήτη μάθημα και για τη δικυβέρνηση. Η Αριστερά πρέπει ελκρινεία και προοδευτικούς κεντροδεξιάς παρά εξωνημένα τέως τέκνα της που κάποια δόξαν συμμετοχή τους στον αντιστασιακό αγώνα τρέχουν να την εξαρμώσουν στο πρώτο πολιτικό ταμείο που βρσκουν μπροστά τους. Η Αριστερά δεν χρειάζεται θέσεις και ταπεινότητες. Της αρέσουν οι ιδέες, οι μικρές και οι μεγάλες επαναστάσεις, το όραμα... Τέτοιο έχει ο Καραμανλής, το ζητούμενο είναι να μπορούμε να το υπηρετήσουμε με επάρκεια τα στελέχη που έχει γύρω του.

Το κυριότερο: Να μην τα υπονομεύουν... Διότι στη μόνη της υπερναρχίας ο Τζαννετάκος μπορεί να ήταν ο λάθος αριστερός, αλλά και αυτοί που κοπέθηκαν στο δρόμο για να σπνρίζουν δόξαν την επιλογή Καραμανλή ήταν οι λάθος δεξιοί...

Επιστροφή στον αστερισμό του «χαμένου εκουγχρονισμού»;

Ολη η συζήτηση που ξεκίνησε πρώτα με τη δήλωση του πρωθυπουργού ότι τον Ιούλιο θα ανακοινώσει τις προτάσεις του για τον «εκουγχρονισμό του πολιτικού συστήματος», αλλά και οι προτάσεις του στενού συνεργάτη του, Σωκράτη Κοσμίδη, οι οποίες προκάλεσαν τις γνωστές αντιδράσεις, έχουν ένα πολιτικό νόημα: Επιστρέφουμε στον αστερισμό του «χαμένου εκουγχρονισμού». Με δύο λόγια, ο πρωθυπουργός και οι συνεργάτες του επιστρέφουν ύστερα από επτά περίπου χρόνια, στην «πηγή» της αρχικής δυναμικής του κ. Σημίτη. Που όμως έχει πλέον στερέψει.

Του
ΓΙΑΝΝΗ
ΛΙΒΑΝΟΥ

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Το 1996 ο κ. Σημίτης εμφανίστηκε με σημαία του τον «εκουγχρονισμό». Ο άρας τότε σήμαινε πολλό και γι' αυτό παρέμεινε πάντα σκόνης και γενικά απροσδιάρκτος. Το ότι απεδείχθη αρχικά πειστικός ήταν διότι ο συγκεκριμένος πρωθυπουργός τον προσωποποίησε, δίνοντας μια νέο εικόνα στην πολιτική μας ζωή. Με τον κ. Σημίτη, δίδυμη ήταν η αίσθηση πως μπήκαμε σε μια πραγματιστική εποχή, μακριά από ιδεοληψίες και συγκρούσεις του παρελθόντος και όπου το ζητούμενο ήταν πρωτίστως μια αποτελεσματική διαχείριση. Ο κ. Σημίτης προλαμβανόταν ως ένα «νέο είδος πολιτικού» που είχε ανάγκη η εποχή μας, ένας γνήτης πρακτικός και χαμηλών τόνων. Παράλληλα, υπήρχε μια γενικότερη αίσθηση ότι ο κ. Σημίτης θα έκανε ταμές στην οικονομία και τη λειτουργία του κράτους, ενώ θα άλλαζε και το κόμμα του, ώστε αυτό να προσεγγίσει τη δική του εικόνα.

Τα χρόνια που ακολούθησαν διέψευσαν τις προσδοκίες αυτές, παρά το ότι ο ίδιος ο κ. Σημίτης διατήρησε μέρος της αρχικής του σπήχης και παρέμεινε το ισχυρό χαρτί του κόμματός του. Στην οικονομία υπήρξε όπως κάποια νοικοκυμια, όμως οι διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες ήταν αναγκαίες, ήταν τουλάχιστον αργές και άτολμες. Εδικότερα στη λειτουργία του κράτους (που παρέμεινε διογκωμένο και ανουγχρονισμένο) η πρόοδος ήταν πολύ περιορισμένη.

Τέλος, όσον αφορά τη μεταμόρφωση του ΠΑΣΟΚ, η ουσιαστική ήταν πλήρης. Μέχρι τώρα το κυβερνών κόμμα παλεύεται με δύο διακριτές εικόνες: Εκείνη του κ. Σημίτη και εκείνη που είχε πάντα το ΠΑΣΟΚ. Οι δραματικές αλλαγές που έγιναν σε πολλά κεντροαριστερά κόμματα στην Ευρώπη προσέφεραν και ελάχιστο άγγιζαν το ΠΑΣΟΚ.

Πριν από λίγες ημέρες ο Γιάννης Πρετεντέρης έγραψε πολύ σωστά για το «(κομματικό) βερδίο του Σημίτη». Ο κ. Σημίτης δεν επικερίσσε ουστηματικό να αλλάξει το κόμμα του ούτε μετά τη νίκη του 1996 (που ήταν η μεγάλη ευκαιρία του) ούτε μετά την οριστική νίκη του Απριλίου 2000 (όταν βεβαίως ένα παράμοιο εγχείρημα ήταν ήδη πολύ δύσκολο).

Και όμως το ΠΑΣΟΚ, το 1996, με τρεις τετραετίες «στην πλάτη» του χρειαζόταν επειγόντως μια φρέσκια εικόνα. Την όπια φρεσκάδα λοιπόν του την έδωσε ο ίδιος ο κ. Σημίτης, αλλά πλέον είναι φανερό πως αυτό δεν επαρκεί. Παράλληλα, η φθορά του ΠΑΣΟΚ έχει τραυματίσει αναπόφευκτα τον κ. Σημίτη, που είναι τουλάχιστον το δυνατό αλλά και το αποδυναμωμένο χαρτί του!

Με την προσωπική του εικόνα ο κ. Σημίτης κατόρθωσε το 1996 και το 2000 να κερδίσει, κάθε φορά, 4% των ψηφοφόρων της Ν.Δ. Ηδη όμως το 2000 ο κ. Καραμανλής κέρδιζε περίπου τους διπλάσιους ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ, σε σχέση με εκείνους που έκανε προς αυτό. Τώρα δε ο κ. Σημίτης έχει πάψει πλέον να διεοδύει στο χώρο της Ν.Δ., ενώ κάνει προς αυτήν τα υψηλότερα ποσοστά της δεκαετίας. Τι έχει λοιπόν μεσολαβήσει; Απλούστατα, η όπια αξιοπιστία του «εκουγχρονιστικού εγχειρήματος» έχει εξανημι-

σθεί. Την ίδια ώρα που το χαρτί της εκουγχρονιστικής διαχείρισης χάνεται, το κυβερνών κόμμα φαίνεται πιο αναλλοίωτο παρά ποτέ, με αποτέλεσμα η κόπωση που προκαλεί να πολλαπλασιάζεται δραματικά. Και όλα αυτά συμβαίνουν όταν ο κύριος αντίπαλος του ΠΑΣΟΚ έχει γίνει πιο προσαρμωστικός κι ευέλικτος παρά ποτέ, κόνοντας το αναγκαίο άνοιγμα στο μεσαίο χώρο (που επί τόσο χρόνια είχαν κοουστέρησει).

Μέσα σε αυτό ακριβώς το κλίμα έρχεται ο κ. Σημίτης τώρα, δηλαδή εννέα μήνες πριν από τις εκλογές, να επαναφέρει τον εκουγχρονισμό. Πού τον εντοπίζει, όμως; Μόνο στον πολιτικό ταμείο, αφού τόσο ο διαχειριστικός εκουγχρονισμός όσο και η κομματική ανανέωση φαίνεται να έχουν χαθεί. Κάποιες από τις προτάσεις του κ. Κοσμίδη (ενός ασφαλώς σοβαρού ανθρώπου) είναι βεπικές. Ομως ακόμη κι αν όλες υλοποιούνταν (και η πιο θεαματική, δηλαδή το μικρό κυβερνητικό σκάμ, έχει ήδη εγκαταλεφθεί) δεν θα άλλαζαν καθόλου το πολιτικό κλίμα. Καλά είναι τα «πάθεν έσχατες», αλλά ποιος ψηφοφόρος σήμερα, εννέα μήνες πριν από τις εκλογές, θα επηρεασθεί από ένα τέτοιο μέτρο, όταν οι παραστάσεις που κυριαρχούν στο ναυ του είναι η ανεργία, τα κόμια της υγείας και η υποβαθμισμένη καθημερινότητα.

Για το μέσο ψηφοφόρο όλα όσα περιέχονται στις προτάσεις Κοσμίδη φαντάζουν ασκήσεις επί χαρτίου, που σφραγίζουν έναν πολιτικό μικρόκοσμο και όχι τη δική του ζωή. Το μεγάλο «σταίχημα του εκουγχρονισμού» κήθηκε στο επίπεδο της διαχείρισης της καθημερινότητας, όπου εκεί άλλωστε κρινόταν. Χάθηκε, επίσης, στο επίπεδο της μεταμόρφωσης ενός κόμματος που κυβερνεί για είκοσι χρόνια. Οι όπιας θεαματικές αλλαγές (μετά άλλωστε το φιόσκο της συνταγματικής μεταμόρφωσης) που σχεδίζονται, ελάχιστο πλέον ενδιαφέρονουν το μέσο πολίτη. Γι' αυτό άλλωστε και η έννοια του «εκουγχρονισμού» έχει πλέον φθαρεί ονεπανάρθωτα. Κάθε επένδυση σε αυτόν θα είναι μια επένδυση σε κάτι πολιτικά νεκρό και άρα οριστικά χαμένο.

Σε κάτι που σίγουρα δεν θα προσέθει δυναμική στην εικόνα του Σημίτη. Θα πείσει, αντίθετα, την κοινή γνώμη πως η κυβέρνηση αντί να ασχολείται με τα κοιά της προβλήματος, προσπαθεί απλά να την εντυπωσιάσει με εκείνα που ελάχιστο την αφορούν.

Σκίτσο του ΜΙΚ ΚΟΤΤΑΚΗΣ